

Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky		
Bojový řád jednotek požární ochrany - taktické postupy zásahu		
Název:	Metodický list číslo	20 N
Nebezpečí z ohrožení zvířaty	Vydáno dne: 29. října 2001	Stran: 2

I.

Charakteristika

- 1) Hasiči se mohou při zásahu dostat do styku se zvířaty, v některých případech handicapovanými nebo zdivočelými. Zvířata, ale i hmyz jsou daleko vnímavější ke všem vlivům okolního prostředí (plameny, kouř, otřesy, hluk), dokáží instinktivně, značně rychleji než člověk, reagovat, což může být pro lidi varujícím znamením, ale i nebezpečím. Chování zvířat může vést k jejich zpanikaření, zdivočení, zvýšení agresivity, shlukování a stížení ovladatelnosti. S tímto nebezpečím je spojeno také *nebezpečí infekce*.
- 2) Mění se technologie chovu hospodářských zvířat, setkáváme se s většími počty zvířat v chovech. Rozšířil se chov zvířat v bytech, a to včetně zvířat exotických.
- 3) Problémy při zásahu jednotek se vyskytují i v souvislostech s divoce žijícími druhy hmyzu (včely, vosy, sršni), kdy při napadení člověka dochází k alergickým příznakům, které mohou přerůst do stavu ohrožujícího život.

II.

Předpokládaný výskyt

- 4) Nebezpečí z ohrožení zvířaty může vzniknout při požárním zásahu i při záchranných pracích (např. dopravní nehoda, živelní pohroma, únik nebezpečných látek, technologická pomoc), zejména:
 - a) v objektech pro ustájení nebo chov zvířat,
 - b) v domech a bytech chovatelů,
 - c) v dopravních prostředcích převážejících zvířata,
 - d) při průmyslovém zpracování zvířat,
 - e) u volně pobíhajících zvířat na místě zásahu,
 - f) v přírodním prostředí,
 - g) při transportech většího počtu zvířat po silnici nebo železnici,
 - h) při individuálně přepravovaných zvířatech (psi, kočky, dravci, šelmy, jedovatí plazi a jiná exotická zvířata),
 - i) při záchraně zvířat,
 - j) při intoxikaci zvířat, kdy dochází ke změně chování a snížení pohyblivosti zvířata, ke snížení možnosti jejich ovladatelnosti,
 - k) při hromadném ustájení,
 - l) ve velkochovech,
 - m) v laboratorních chovech.

III. Ochrana

- 5) Z hlediska taktiky jednotek spočívá ochrana životů a zdraví hasičů před nebezpečím z ohrožení zvířaty v následujících zásadách:
- a) řídit se taktikou zásahu pro záchranu zvířat,
 - b) spolupracovat s lékaři, veterinární a hygienickou službou, využívat služeb odborníků v této oblasti,
 - c) u zdivočelých a neovladatelných zvířat, které ohrožují své okolí je možné využít zvláštních opatření (odchyt, narkotizace, usmrcení zvířete) případně ve spolupráci s majitelem nebo Policií ČR; bezprostřední ohrožení člověka zvířetem je důvodem k usmrcení zvířete¹,
 - d) v případě, že divoče žijící včely, vosy nebo sršni apod. ohrožují osoby, ucpat výletové otvory popř. zkrápět hmyz rozprášenými vodními proudy (způsobuje to jejich ochlazení a uklidnění, omezení létavosti); po dohodě s odborníkem lze přikročit
 - i k hubení hmyzu (smetení do nádob s uzávěrem, odsátí hmyzu speciálním vysavačem, ochlazení s využitím přenosných hasičích přístrojů CO₂, schválené insekticidy),
 - e) dekontaminace, případně dezinfekce použitých ochranných prostředků, výstroje a věcných prostředků,
 - f) zvýšená osobní hygiena hasičů (dokonalá očista těla),
 - g) při podezření z možnosti nákazy provést u zasahujících hasičů lékařské vyšetření,
 - h) při rizikových činnostech, které lze předpokládat, je možno provést předem preventivní očkování,
 - i) při napadení a poranění zvířetem nechat zvíře odborně vyšetřit z důvodu nebezpečí nákazy, poranění ošetřit.
- 6) Ochranné prostředky a další zařízení:
- a) ochranné prostředky hasiče,
 - b) ochrana nechráněných částí těla (ruce, krk, obličej),
 - c) pro práci se včelami nebo jiným nebezpečným hmyzem používáme včelařskou výstroj; pokud není k dispozici, lze využít i protichemický oblek nebo pracovat pod ochranným proudem vodní mlhy nebo vzduchu.

¹ § 5 odst. 2 písm. c) zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání.